

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Клінічна діагностика хвороб тварин»

Ступінь вищої освіти – Магістр (ветеринарне забезпечення військ (сил))

Спеціальність 211 Ветеринарна медицина

Освітня програма «Ветеринарна медицина»

Рік навчання 3, семестр 5, 6

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5,7

Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Якимчук О.М. - yakymchuk_olga@ukr.net

Немова Т.В. - nemova_tv@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2705>

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1178>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

"Клінічна діагностика хвороб тварин" – одна з профільюючих клінічних дисциплін, які формують магістра ветеринарної медицини. Для ефективного лікування тварин, прогнозування хвороб необхідне вміння розпізнавати хвороби, групувати їх у патогенетично зв'язані симптомо-комплекси і на основі цього робити висновок - встановлювати діагноз. Усі клінічні дисципліни ґрунтуються на діагностиці.

Методи клінічного обстеження застосовуються при діагностуванні різних за своєю етіологією захворювань – внутрішніх, хірургічних, гінекологічних, інфекційних, паразитарних. Значення дисципліни для формування магістра ветеринарної медицини зростає з уведенням спеціалізації господарств, застосуванням новітніх технологій утримання і годівлі продуктивних тварин та зростанням кількості домашніх тварин.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема1. Суть і значення дисципліни, зв'язок її з іншими дисциплінами. Поняття про симптоми, синдроми, діагноз, прогноз. Схема клінічного дослідження. Попереднє знайомство з твариною: реєстрація і анамнез	4/4	Розуміти значення дисципліни у формуванні магістра ветеринарної медицини. Знати мету та завдання дисципліни. Розрізнати поняття симптом, прогноз, діагноз, синдром. Вміти фіксувати тварин. Знати схему	Виконання лабораторних робіт № 1, 2, 3. Виконання самостійної роботи №1, 2 (в т.ч. elearn)	30

		<p>клінічного дослідження тварин. Вміти проводити реєстрацію та збір анамнезу. Аналізувати отримані результати Розуміти значення результатів реєстрації тварин і збору анамнезу Використовувати отримані дані для подальшого клінічного дослідження тварин</p>		
<p>Тема 2. Загальне дослідження. Діагностичне значення дослідження шерстного (волосяного) покриву, шкіри, підшкірної клітковини. Патологічні зміни шкіри та підшкірної клітковини і їх діагностичне значення.</p>	4/4	<p>Знати послідовність загального дослідження тварин. Вміти досліджувати шкіру та шкірний покрив різних видів тварин та птиці. Розрізняти патологічні зміни шкіри. Аналізувати отримані результати дослідження. Розуміти та інтерпретувати отримані дані Використовувати сучасні діагностичні тести дослідження волоссяного покриву і шкіри</p>	Виконання лабораторних робіт № 4, 5 (в т.ч. elearn)	20
<p>Тема 3. Діагностичне значення дослідження видимих слизових оболонок та лімфатичних вузлів. Термометрія.</p>	4/4	<p>Знати методику дослідження видимих слизових оболонок і лімфатичних вузлів. Вміти досліджувати: видимі слизові оболонки поверхневі лімфатичні вузли, а також проводити термометрію у різних видів тварин. Розрізняти патологічні зміни у дослідних тварин. Аналізувати отримані результати. Використовувати отримані результати для подальшого клінічного дослідження</p>	Виконання лабораторних робіт № 6, 7 (в т.ч. elearn)	20

		тварини		
Тестування модуль 1			(в т.ч. elearn).	30
Всього модуль 1				100
Тема 4. Значення дослідження серцево-судинної системи. Схеми дослідження. Огляд, пальпація.	4/2	Знати схему дослідження серцево-судинної системи (ССС), загальні та спеціальні методи досліджень ССС. Вміти проводити дослідження серцевого поштовху, проводити пальпацію і перкусію серця у різних видів тварин. Аналізувати отримані результати. Розрізняти патологічні зміни серця. Розуміти отримані результати та використовувати їх у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин	Виконання лабораторної роботи № 8 (в т.ч. elearn)	10
Тема 5. Дослідження тонів серця (аускультация) і їх зміни.	4/2	Знати місця найкращої чутності серця у різних видів тварин. Вміти диференціювати перший та другий тони серця, визначати їх зміни та появу додаткових тонів серця. Аналізувати отримані результати. Розрізняти фізіологічні та патологічні зміни тонів серця. Розуміти етіологію виникнення тонів серця Використовувати отримані дані у інтерпретації	Виконання лабораторної роботи в умовах стаціонару (задача лабораторної роботи № 8 в elearn)	10

		результатів клінічного дослідження тварин		
Тема 6. Шуми серця. Пороки серця та їх діагностика	2/4	Знати теоретичне обґрунтування виникнення шумів у серці, їх діагностику та диференціальні особливості. Вміти розрізняти шуми серця у різних видів тварин, відрізняти патологічні шуми серця від фізіологічних шумів, ендокарді альні шуми від екзокардіальних шумів серця. Вміти діагностувати пороки серця. Аналізувати отримані результати. Розуміти механізми виникнення і компенсації пороків серця. Використовувати методи аускультатії та ЕХО-КГ для діагностики пороків серця	Здача лабораторної роботи № 9, 10 (в т.ч. elearn)	20
Тема 7. Електрокардіографія. УЗД та рентгенологічне дослідження серця	2/2	Знати теоретичну основу методів ЕКГ, УЗД та рентгенологічного дослідження серця. Вміти проводити ЕКГ, УЗД (ЕХО-КГ) та рентген діагностику серця у різних видів тварин. Аналізувати отримані результати. Розуміти норму і патологію отриманих результатів у різних видів тварин. Використовувати методи ЕКГ, УЗД (ЕХО-КГ) та рентгенографії для діагностики хвороб серця у тварин	Здача лабораторної роботи № 11. Виконання самостійної роботи № 3, 5 (в т.ч. elearn).	20
Тема 8. Аритмії	2/2	Знати класифікацію та механізми виникнення аритмій. Вміти діагностувати	Виконання самостійної роботи №4 (в т.ч. elearn).	10

		та аналізувати різні види аритмій Розуміти та розшифровувати результати ЕКГ у тварин з аритміями		
Тестування модуль 2			(в т.ч. elearn).	30
Всього модуль 2				100
Навчальна робота за 1 семестр (M₁+M₂)/2*0,7				≥42
ЗАЛК			(в т.ч. elearn).	30
Всього за 1 семестр				100
2 семестр				
Тема 9. Дослідження системи дихання. План дослідження. Загальні клінічні методи дослідження верхніх (передніх) дихальних шляхів.	4/2	Знати план дослідження дихальної системи. Вміти: проводити дослідження верхніх дихальних шляхів у різних видів тварин. Аналізувати отримані результати дослідження верхніх дихальних шляхів у різних видів тварин. Розуміти норму і патологію верхніх дихальних шляхів у різних видів тварин. Використовувати загальні та спеціальні методи для дослідження верхніх (передніх) дихальних шляхів	Виконання лабораторної роботи № 12. (в т.ч. elearn)	10
Тема 10. Огляд, пальпація і перкусія грудної клітки і ділянці легень і їх діагностичне значення.	2/4	Знати теоретичну основу та діагностичне значення перкусії грудної клітки і ділянці легень. Вміти проводити огляд, пальпацію та перкусію грудної клітки у різних видів тварин. Аналізувати отримані результати. Розуміти норму і патологію при проведенні перкусії грудної клітки у різних видів тварин Використовувати отримані дані у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин	Виконання лабораторної роботи № 13 (в т.ч. elearn)	10

<p>Тема 11. Аускультация легень та її діагностичне значення. Основні дихальні шуми і їх зміни в фізіологічних і патологічних умовах. Рентгенологічне дослідження дихальної системи</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати основні клінічні та сучасні лабораторні і інструментальні методи дослідження легень; основні дихальні шуми і їх зміни в фізіологічних і патологічних умовах. Оволодіти методом аускультції грудної клітки в ділянці легень, навчитись відрізняти основні та додаткові дихальні шуми; оволодіти методом рентгенологічного дослідження дихальної системи Аналізувати виявлені змін в органах системи дихання тварин. Розуміти результати отримані внаслідок проведеної аускультції та рентгенологічного дослідження дихальної системи. Розрізняти фізіологічних і патологічні дихальні шуми Використовувати методи аускультції легень, рентгенологічного дослідження при оцінці стану дихальної системи</p>	<p>Виконання лабораторної роботи № 14. Виконання самостійної роботи № 6, 7, 8, 9 (в т.ч. elearn)</p>	<p>50</p>
<p>Тестування модуль 3</p>			<p>(в т.ч. elearn)</p>	<p>30</p>
<p>Всього модуль 3</p>				<p>100</p>
<p>Тема 12. План дослідження. Значення клінічних методів дослідження ротової порожнини. Глотки, стравоходу, вола, рубця та їх клінічне значення.</p>	<p>2/4</p>	<p>Знати план дослідження системи травлення. Клінічні методи дослідження ротової порожнини, глотки, стравоходу, вола, рубця. Вміти дослідити акт приймання корму і води у тварин та птиці; ротову порожнину, глотку,</p>	<p>Виконання лабораторних робіт № 15, 16 Виконання самостійної роботи № 10 (в т.ч. elearn)</p>	<p>30</p>

		<p>стравохід, воло птиці; провести зовнішній огляд і пальпацію живота.</p> <p>Аналізувати виявлені змін в органах системи травлення тварин.</p> <p>Розуміти результати, отримані внаслідок проведення клінічного дослідження ротової порожнини, глотки, стравоходу, вола та рубця.</p> <p>Розрізняти норму і патологію при клінічному дослідженні ротової порожнини, глотки, стравоходу, вола, рубця.</p> <p>Використовувати клінічні методи дослідження ротової порожнини глотки, стравоходу, вола, рубця при оцінці стану системи травлення.</p>		
<p>Тема 13. Зовнішнє дослідження органів черевної порожнини та його клінічне значення (дослідження передшлунків, сичуга і шлунка). Загальноклінічні методи дослідження печінки у тварин.</p>	4/4	<p>Знати методику проведення зовнішнього огляду і пальпації живота; методику дослідження передшлунків і сичуга у жуйних, методику дослідження печінки у різних видів тварин</p> <p>Вміти дослідити акт приймання корму і води у тварин та птиці; ротову порожнину, глотку, стравохід, воло птиці; провести зовнішній огляд і пальпацію живота. Дослідити печінку.</p> <p>Аналізувати виявлені зміни при дослідженні системи травлення у</p>	Виконання лабораторних робіт № 18, 19. (в т.ч. elearn)	20

		<p>тварин.</p> <p>Розуміти результати, отримані внаслідок проведення клінічного дослідження ротової порожнини, глотки, стравоходу, вола передшлунків та сичуга і печінки.</p> <p>Розрізняти норму і патологію ротової порожнини, глотки, стравоходу, вола, передшлунків та сичуга і печінки у тварин.</p> <p>Використовувати клінічні методи дослідження ротової порожнини глотки, стравоходу, вола, рубця при оцінці стану системи травлення.</p>		
<p>Тема 14. Дослідження шлунка і кишечника моногастричних тварин. Ендоскопія</p>	2/4	<p>Знати методику проведення дослідження шлунку і кишечника моногастричних тварин; методику та особливості проведення ендоскопії.</p> <p>Вміти досліджувати шлунок і кишечник у моногастричних тварин; проводити ендоскопію.</p> <p>Аналізувати виявлені зміни в шлунка і кишечника моногастричних тварин; інтерпретувати дані, отримані при проведенні ендоскопії.</p> <p>Розуміти результати, отримані внаслідок проведення дослідження шлунку і кишечника моногастричних тварин.</p> <p>Розрізняти норму і патологію шлунку і кишечника</p>	<p>Виконання лабораторної роботи № 17. Виконання самостійної роботи № 11 (в т.ч. elearn)</p>	20

		<p>моногастричних тварин</p> <p>Використовувати клінічні і спеціальні (ендоскопію) методи дослідження шлунку і кишечника моногастричних тварин при оцінці стану системи травлення.</p>		
Тестування модуль 4			(в т.ч. elearn)	30
Всього за модуль № 4				100
<p>Тема 15. Схема дослідження. Діагностичне значення клінічних методів дослідження нирок і сечовивідних шляхів. Спеціальні методи дослідження сечової системи (УЗД, рентген, біопсія, цистоскопія)</p>	2/2	<p>Знати схему, клінічні і спеціальні методи дослідження нирок і сечовивідних шляхів.</p> <p>Вміти досліджувати нирки і сечовивідні шляхи.</p> <p>Аналізувати виявлені змін в нирках і сечовивідних шляхах.</p> <p>Розуміти результати , отримані внаслідок проведених клінічних і спеціальних методів дослідження нирок і сечовивідних шляхів</p> <p>Розрізняти норму і патологію нирок і сечовивідних шляхів</p> <p>Використовувати клінічні і спеціальні методи дослідження при оцінці стану сечової системи.</p>	<p>Виконання лабораторних робіт № 20, 21. Виконання самостійної роботи № 12 (в т.ч. elearn)</p>	30
<p>Тема 16. Дослідження фізико-хімічних властивостей сечі і їх діагностичне значення. Дослідження осадів сечі</p>	2/2	<p>Знати методики одержання та зберігання сечі; визначення фізичних і хімічних властивостей сечі; дослідження осадів сечі.</p> <p>Вміти досліджувати фізичні, хімічні властивості сечі, а також осад сечі.</p> <p>Аналізувати та інтерпретувати виявлені змін при дослідженні фізичних, хімічних властивостей сечі та</p>	<p>Виконання лабораторних робіт № 22, 23.</p>	20

		<p>осаду сечі. Розуміти результати, отримані внаслідок проведених досліджень фізичних, хімічних властивостей сечі та осаду сечі Розрізняти норму і патологію, отриманих результатів Використовувати отримані дані у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин.</p>		
<p>Тема 17. План дослідження. Дослідження поведінки тварин, черепа і хребта, органів чуттів та їх діагностичне значення</p>	4/2	<p>Знати план дослідження нервової системи. Загальні і спеціальні методи дослідження нервової системи тварин. Особливості і методичку дослідження поведінки тварин, черепа і хребта, органів чуття у тварин. Вміти досліджувати згідно плану нервову систему тварин, їх поведінку, досліджувати череп і хребет, органи чуття. Аналізувати та інтерпретувати виявлені зміни при дослідженні нервової системи тварин, зокрема поведінки тварин, черепа, хребта, органів чуття. Розуміти результати, отримані внаслідок проведених досліджень Розрізняти норму і патологію нервової системи тварин, зокрема поведінки тварин, черепа, хребта, органів</p>	<p>Виконання лабораторної роботи № 24. Виконання самостійної роботи № 13 (в т.ч. elearn) (в т.ч. elearn)</p>	10

		чуття. Використовувати отримані дані у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин.		
Тема 18. Дослідження чутливості, рефлексів, координації рухів, судом, парезів та паралічів і їх діагностичне значення.	4/4	Знати загальні і спеціальні методи дослідження та методика дослідження чутливості, рухової сфери, рефлексів, координації рухів, судом, парезів та паралічів у тварин Вміти досліджувати чутливість, рухову сферу, рефлексі, координацію рухів тварин, визначати наявність судом, парезів та паралічів у тварин. Аналізувати та інтерпретувати виявлені зміни при дослідженні чутливості тварин, рухової сфери, рефлексів, координації рухів у тварин. Розуміти результати, отримані внаслідок проведених досліджень Розрізняти норму і патологію, отриманих результатів досліджень чутливості, рухової сфери, рефлексів, координації рухів у тварин Використовувати отримані дані у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин.	Виконання лабораторної роботи № 24 (продовження) (в т.ч. elearn)	10
Тестування модуль 5			(в т.ч. elearn)	30
Всього за модуль 5				100
Модуль 6				
Тема 19. План дослідження. Діагностичне значення	2/2	Знати методику одержання та зберігання крові.	Виконання лабораторних робіт № 25,	40

<p>фізичних і морфологічних досліджень крові.</p>		<p>Методику визначення фізичних і морфологічних показників крові. Вміти досліджувати фізичні і морфологічні показники крові. Аналізувати та інтерпретувати виявлені зміни при дослідженні фізичних і морфологічних показників крові. Розуміти результати, отримані результати. Розрізняти норму і патологію, отриманих результатів досліджень фізичних і морфологічних показників крові. Використовувати результати, отримані при дослідженні фізичних і морфологічних досліджень крові у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин.</p>	<p>26, 27. Виконання самостійної роботи № 14 (в т.ч. elearn)</p>	
<p>Тема 20. Лейкограма та її діагностичне значення. Лейкоцитози, лейкоцитопенії та їх клінічне значення.</p>	<p>2/2</p>	<p>Знати методику виготовлення і фарбування мазків крові, методику визначення лейкоцитів та виведення лейкограми, теоретичне обґрунтування змін складових лейкограми та їх клінічне значення. Вміти визначати лейкоцити у крові тварин, виготовляти мазки крові тварин і виводити лейкограму. Аналізувати та інтерпретувати виявлені зміни лейкоцитів у крові</p>	<p>Виконання лабораторних робіт № 28, 29 (в т.ч. elearn)</p>	<p>20</p>

		<p>тварин, а також у лейкограмі крові досліджуваних тварин.</p> <p>Розуміти результати, отримані при підрахунку лейкоцитів та виведенні лейкограми</p> <p>Розрізняти норму і патологію, отриманих результатів вмісту лейкоцитів у крові та результатів лейкограми</p> <p>Використовувати результати вмісту лейкоцитів та дані лейкограми у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин.</p>		
<p>Тема 21. Біохімічне дослідження крові</p>	2/2	<p>Знати методiku підготовки та проведення біохімічного дослідження крові. Теоретичне обґрунтування значення біохімічних показників крові.</p> <p>Вміти працювати на біохімічному аналізаторі, визначати основні біохімічні показники крові тварин.</p> <p>Аналізувати та інтерпретувати виявлені зміни при біохімічному дослідженні крові досліджуваних тварин.</p> <p>Розуміти результати, отримані при проведенні біохімічного дослідження крові тварин.</p> <p>Розрізняти норму і патологію отриманих результатів біохімічного</p>	<p>Виконання лабораторної роботи № 30 (в т.ч. elearn)</p>	10

		дослідження крові. Використовувати результати біохімічного дослідження крові отримані дані у інтерпретації результатів клінічного дослідження тварин.		
Тестування модуль 6			(в т.ч. elearn)	30
Навчальна робота за 2 семестр $(M_3+M_4+M_5+M_6)/4*0,7$				≥42
ЕКЗАМЕН			(в т.ч. elearn)	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної добросовісності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано